

7. Кулак Н.В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні./ Н.В. Кулак // Часопис Київського університету права – 2016. – № 4.
8. Охримович Ю. Теорія права. – К., 1981.
9. Погорілко В.Ф. та ін. Конституційне право України. - К., 1999.
10. Скакун О.Ф. Теорія держави і права. Підручник / – Харків: Консул, 2001.

УДК: 340.134

ЗНАЧЕННЯ КОДИФІКАЦІЇ ПРАВА

Студент В. Ю. Бородько гр. БП-15
Наук. керівник к.н. з держ. упр. Н.В. Кулак
Київський національний університет технологій та дизайну

Зовнішнє вираження правові норми знаходять у відповідній системі законодавства, яке постійно потребує оновлення і розвитку. Це, в свою чергу, обумовлює об'єктивну необхідність його систематизації, в процесі якої, особливо якщо вона здійснюється у формі кодифікації, можливе удосконалення існуючих норм і розробка нових, більш прогресивних.

Кодифікація права є досить актуальною в наш час, а тим паче для України, яка належить до романо-германського типу правової сім'ї, для якої характерна систематизація нормативно-правових актів. Кодекси (поряд з іншими правовими актами і насамперед зі звичайними діючими законами) регулюють практично всі важливі сфери суспільного життя. Вони є основними джерелами права в романо-германській сім'ї.

Термін "кодифікація" введено І. Бенґамом, видатним ученим-юристом ХІХ ст. Походить з латинського *codex* – книга; *faciо* – роблю. Кодифікація – важливий і найскладніший вид систематизації, суть якої полягає у вдосконалюванні законодавства шляхом перероблення та узгодження юридичних норм, які містяться в різних нормативно-юридичних актах, що пов'язані спільним предметом правового регулювання, і поєднання їх у новому єдиному за структурою та змістом нормативно-юридичному акті[1].

Тобто кодифікація є формою правотворчості, систематизації законодавства, яка спрямовується на встановлення нових норм, що відображають актуальні проблеми в суспільстві і долають прогалини правового регулювання. Результатом такої праці є створення нового законодавчого акту (кодекс, положення, статус тощо).

Кодифікацію вважають найвищою формою правотворчості, так як вона досліджує чинне законодавство та на основі прогалин, доповню та впорядковує акти, створює нові, які замінюють раніше чинні нормативні акти з даного питання. Історично першою є кодифікація Римського права, яка склала єдину

систему права. І при чому такий процес розпочався з 295 р. н. е. Ця праця була тривалою і клопітливою, що підтверджується написанням багатьох кодексів. (Кодекс Грегоріана; Кодекс Гермогеніана; Кодекс Феодосія). Кульмінацією цих робіт стала робота, яка має назву Звід цивільного права.

Характерною ознакою кодифікаційного процесу є те, що воно виключно створюється державними органами, в межах їх компетенції та вона завжди є офіційною систематизацією..

Кодифікаційні акти можуть виражатися у різних формах: основи законодавства та кодекси, статuti, положення та правила. Перша характеризується тим, що містять найбільш загальні норми права і визначають цілі та принципи правового регулювання певної групи суспільних відносин.

У національній правовій системі України специфічною метою Основ законодавства є закріплення найбільш загальних, принципових положень, що в подальшому мають стати стрижневими для нових законів. На цей час в Україні діють основи законодавства про охорону здоров'я, про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ці нормативно-правові акти затверджені законами України, містять норми прямої дії і є фундаментом для створення відповідних законів та підзаконних актів[2].

Кодекс є найбільш уживаною формою кодифікації. Це великий зведений акт, що детально і конкретно регулює певну сферу відносин і підлягає безпосередньому застосуванню. Він забезпечує на науковій основі повне, узагальнене і системне регулювання відповідної галузі або підгалузі права. На даний час в Україні є чинними 22 кодекси, що відповідають своїй галузі.

Статuti – це нормативно-правові акти, які регулюють правове становище певних підприємств, органів, установ (Статут підприємства) або ту чи іншу сферу державної діяльності (Статут залізничних доріг).

Положення регламентують правовий стан, завдання і компетенцію певного органу, установи чи групи однорідних органів, установ, організацій.

Правила містять процедурні норми, що визначають порядок організації якого-небудь роду діяльності (Правила дорожнього руху).

Існують різні види кодифікацій: загальна, галузева та спеціальна. Ці види визначаються різним здійсненням на рівні законодавства. Так загальні регламентують всі сфери життя: Конституція. Галузева кодифікація систематизує нормативно-правові акти у межах певної галузі законодавства (Цивільний, Сімейний, Кримінальний кодекси тощо). Спеціальна - здійснюється у межах певної підгалузі законодавства (Податковий, Бюджетний, Лісовий, Митний кодекси тощо).

Література:

1. Машков А. Д. Теорія держави і права : підручник. К.: ВД "Дакор", 2015. - 492 с.
2. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В.Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В.Петришина. - Х.: Право, 2014. - 368 с.

3. Теорія держави і права : навч. посіб. / [С. К. Бостан, С. Д. Гусарєв, Н. М. Пархоменко та ін.]. - К. : ВЦ "Академія", 2013. - 348 с. - (Серія "Альма-матер").
4. Основи римського приватного права: навч. посіб. – [вид. 2-ге, допов.] / В. С. Макарчук. – К.: Атіка; Х.: Право, 2015. – 256 с.
5. Кулак Н.В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні./ Н.В. Кулак // Часопис Київського університету права – 2016. – № 4.

УДК 342.9

ПРАВОПОРУШЕННЯ: ПОНЯТТЯ, СКЛАД, ВИДИ

Студент Буряк Н.В. гр. БП-15
 Наук. керівник к.н. з держ. упр. Н.В. Кулак
 Київський національний університет технологій та дизайну

Протиправною поведінкою вважають поведінку, що характеризується порушенням норм права. Одним із видів такої поведінки і є правопорушення. Правопорушення — це суспільно небезпечне винне протиправне діяння (дія або бездіяльність) деліктоздатного суб'єкта, за яке чинне законодавство передбачає юридичну відповідальність.

Кожне правопорушення конкретне, оскільки його чинить конкретний індивідуальний чи колективний суб'єкт у певний час, у певному місці. Щоб визнати ту чи іншу дію правопорушенням, необхідно встановити, чи має вона ознаки правопорушення.

Правопорушенням може бути тільки діяння — тобто у вигляді активної дії (наприклад, вчинення крадіжки) або у формі бездіяльності — коли норми права зобов'язують особу зробити певні дії, а особа їх не виконує (наприклад, ненадання допомоги). Правопорушення завжди є актом дії суб'єктів. Думки, наміри, переконання, почуття, погляди, соціальні або особисті властивості особи не є правопорушеннями і відповідно не можуть виступати як підстави юридичної відповідальності.

Склад правопорушення — це сукупність закріплених у законі об'єктивних і суб'єктивних ознак, за наявності яких, суспільно небезпечне винне протиправне діяння визнається конкретним правопорушенням.

Склад правопорушення включає чотири елементи: об'єкт; об'єктивну сторону; суб'єкт; суб'єктивну сторону.

Об'єкт правопорушення — це суспільні відносини, які охороняються нормами права та на які посягає конкретне правопорушення. Об'єктивна сторона правопорушення — це зовнішнє вираження протиправного діяння, яке